

VARNOSTNI LIST	Stran 1 od 8
	Datum izdaje: 3. 4. 2000
Ime izdelka: P – 17 ČISTILO za presušeno tiskarsko barvo	Datum revidirane revizije: 19. 5. 2008
	Štev. revidirane revizije: 5

1. Identifikacija snovi / priprava in podatki o dobavitelju:

1.1.	Identifikacija snovi ali priprava:	P – 17 ČISTILO za presušeno tiskarsko barvo	Ident številka: P055654(a5l)
1.2.	Uporaba snovi ali priprava:	Sredstvo za čiščenje barve v tiskarski industriji	
1.3.	Podatki o dobavitelju /proizvajalec:		
1.3.1.	Naziv dobavitelja:	CINKARNA CELJE d.d.	PE:GRAFIKA
1.3.2.	Naslov dobavitelja:	KIDRIČEVA 26, 3000 CELJE – SLOVENIJA	
1.3.3.	Kontaktna oseba:	Elektronska pošta: dusanka.kosir@cinkarna.si	
1.3.4.	Telefon za nujne primere:	386 (0)3-427 6112(Cinkarna Celje)	

2. Ugotovitve o nevarnih lastnostih:

2.1.	Razvrstitev snovi ali priprava:	Prapravek, F Lahko vnetljivo, Xn Zdravju škodljivo, N Okolju nevarno
2.2.	Fizikalno – kemijske lastnosti:	Prapravek na osnovi lahko vnetljivih topil, z zrakom tvori eksplozivne zmesi
2.3.	Simptomi izpostavljenosti pri -zaužitju: -vdihavanju: -stiku s kožo: -stiku z očmi:	Zaužitje večjih količin lahko povzroči poškodbo pljuč, slabost, oslabelost, bruhanje, omotičnost in depresivno vpliva na centralni živčni sistem Vrtoglavica, slabost, glavobol, bruhanje, krči, nezavest. Deluje omamljajoče pri večji koncentraciji par. Pri obsežnejšem vdihavanju lahko nastopi kemično vnetje pljuč, ki je lahko usodno. Povzroči draženje. Dolgotrajnejše izpostavljanje lahko povzroči razmaščevanje in suho kožo. Lahko povzroči začasno poškodbo roženice. Tekočina ali pare lahko povzročijo draženje, posledica katerega je mežikanje in solzenje. Pojavi se lahko tudi rdečica in otečenost očesa.
2.4.	Nevarnosti za okolje:	Prapravek je razvrščen kot okolju nevaren po EC kriterijih.

3. Sestava s podatki o nevarnih sestavinah:

3.1.	Splošno ime:	Sredstvo za čiščenje
3.2.	Sestavine, ki prispevajo k tveganju :	

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 2 od 8
Ime izdelka: P-17 ČISTILO za presušeno tiskarsko barvo	

Kemično ime	Indeks	CAS št.	EC	vol/ %	Nevar. simbol	Opozorila R
Etil acetat	607-022-00-5	141-78-6	205-500-4	40-45	F,Xi	11,36,66,67
Solvent-nafta(petrolej) lahka aromatska	649-356-00-4	64742-95-6	265-199-0	60-65	Xn,N	10, 37, 51/53, 65, 66, 67
Sestava lahke aromatske nafte:						
1,2,4-trimetilbenzen		95-63-6		17-19	Xn	10-20/21-38
Mesitilen		108-67-8		5-7	Xi, N	10-37-51/53
Propilbenzen		103-65-1		4,6-5	Xn,N	10-37-51/53-65
Kumen		98-82-8		2-3	Xn,N	10-37-51/53-65
Ksilen		1330-20-7		0,2-0,3	Xn	10-20/21-38

Benzen <0,06 Toluen <0,06 Naftalen<0,06

4. Ukrepi za prvo pomoč:

4.1.	Splošni napotki:	
4.2.	Vdihavanje:	Ponesrečenca prenesti na svež zrak, če je potrebno, nuditi umetno dihanje, poklicati zdravnika.
4.3.	Stik s kožo:	Odstraniti obleko prepojeno s tekočino in spirati z vodo, kožo tudi z milom. Če draženje ne preneha, poklicati medicinsko pomoč.
4.4.	Stik z očmi / sluznicami:	Takoj sprati z vodo, spiraj s tekočo vodo vsaj pet minut pri odprtem očesu. Če draženje ne poneha, poklicati zdravniško pomoč.
4.5.	Zaužitje:	Ne siliti k bruhanju, poklicati zdravnika.
4.6.	Naknadni/zapozneli učinki:	Dermatitis je lahko posledica večkratnega ali daljšega izpostavljanja. Negativni vpliv na centralni živčni sistem. Pri hudi izpostavljenosti se lahko se lahko pojavijo tudi zamegljen vid, plitko in hitro dihanje, delirij in nezavest.

5. Ukrepi ob požaru:

5.1.	Primerno sredstvo za gašenje:	CO ₂ , prah, pesek in zemlja za manjše požare; pena za večje požare.
5.1.1.	Nepriprava gasilska sredstva:	Vodni curek.
5.2.	Posebne nevarnosti:	Lahko vnetljivo; z zrakom tvori eksplozivne zmesi. Pri nepopolnem gorenju se sprošča CO, plava na vodi in se na vodi lahko tudi vžge. Pare so težje od zraka in se širijo po tleh, možen je vžig na daljavo. Ogrete posode lahko eksplodirajo.
5.3.	Posebna zaščitna oprema za gasilce, z navedbo standarda, če obstaja:	Popolna zaščitna obleka in maska z lastnim dotokom zraka.

6. Ukrepi ob nezgodnih izpustih:

6.1.	Osebnostni ukrepi	Ne vdihavati hlapov, preprečiti stik s kožo in očmi, odstraniti vire toplote ali vžiga, oddaljiti osebe, ki niso nujno potrebne. Če ne ogrožate svojega zdravja, poizkušajte zaustaviti iztekanje. Nositi zaščitno obleko.
6.2.	Okoljevarstveni ukrepi:	Zajeziti razlitje z zemljo, peskom, žagovino ali podobnim sredstvom. Preprečite širjenje v odtoke, kanale in reke. Preprečite razelektritev statične elektrike.

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 3 od 8
Ime izdelka: P-17 ČISTILO za presušeno tiskarsko barvo	

6.3.	Postopki čiščenja po nezgodnem izpustu:	Posuti z adsorbentom, peskom, zemljo. Po vpitju pobrati adsorbent in ga odložiti v zato označene posode. Polito območje nato spiramo s čistilnim sredstvom. Pri večjem razlitju snov najprej prečrpati v ustrezno označeno embalažo in nato obravnavati kot manjše razlitje, obvestiti ustrezne službe.
------	--	---

7. Ravnanje z nevarno snovjo / pripravkom in skladiščenje:

7.1.	Ravnanje z izdelkom:	Uporabljati zaščitna sredstva, ne vdihavati hlapov, preprečiti stik s kožo in očmi, preprečiti statičen naboj, ozemljiti vso opremo.
7.1.1.	Varnostni ukrepi:	Prostorsko prezračevanje in lokalno odsesavanje.
7.1.2.	Tehnični ukrepi:	Preprečiti statični naboj, ozemljiti vso opremo. Tla morajo biti antistatična.
7.1.3.	Priporočeni in prepovedani postopki:	Pri rokovanju ne jesti, piti in kaditi.
7.2.	Skladiščenje:	
7.2.1.	Pogoji za varno skladiščenje:	V hladnem in dobro prezračenem prostoru, proč od virov vžiga in toplote, embalaža naj bo tesno zaprta.
7.2.2.	Ločevanje nezdružljivih izdelkov:	Močni oksidanti in kisline, natrijev hidroksidi alkalijskih kovin.
7.2.3.	Posebne zahteve za pakiranje:	Kovinski ali plastični sodi ali kontejnerji.
7.2.4.	Zaščita pred statično elektriko:	Oprema mora biti v eksplozijsko varni izvedbi.
7.2.5.	Neprimerni materiali:	PVC, butilirana, neoprenska ali nitrilirana guma.

8. Nadzor nad izpostavljenostjo / varnost in zdravje pri delu

8.1.	Mejne vrednosti izpostavljanja:						
		Snov	Vir	Vrsta	ppm	mg/m ³	notacija
		RCP Aromatic Solvent 160-185	EU HSPA			100 mg/m ³	
8.2.	Nadzor nad izpostavljenostjo:						
	Tehnični zaščitni ukrepi:	Dobro prezračevanje. Pri roki imejte tekočino za izpiranje oči in vodno prho. V območju vdihavanja ali na delovnem mestu se zahteva spremljanje in nadziranje koncentracije snovi, da bi zagotovili skladnost z omejitvami poklicne izpostavljenosti (OEL) in ustreznost nadzora izpostavljenosti.					
	Primeri virov za priporočene metode nadzora zraka:	<ul style="list-style-type: none"> - BG Chemie - ACGIS (American Conference of Governmental Industry Hygienists) 					

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 4 od 8
Ime izdelka: P-17 ČISTILO za presušeno tiskarsko barvo	

Splošna priporočila glede osebne varovalne opreme:	
Zaščita dihal:	Dobro zračenje, po potrebi zaščitna maska s filtrom za organske hlapne. Če so koncentracije snovi v zraku nad dovoljeno ravnijo, ki je ustrezna za varovanje delavčevega zdravja, izberite opremo za zaščito pri dihanju, ki je primerna za posebne pogoje uporabe in skladna z ustrežno zakonodajo. Izberite filter, primeren za organske pline in hlapne (vrelišče > 65 °C) skladno z EN 141.
Zaščita kože in telesa:	Kemično odporna zaščitna obleka, predpasnik in škornji.
Zaščita rok:	Zaščitne rokavice. Dolgoročna zaščita: rokavice iz nitrilne gume (30 minut) in fluorirane gume – Viton (480 minut).
Zaščita oči:	Zaščitna očala.
Splošna industrijska higiena:	Običajna delovna higiena.

9. Fizikalne in kemijske lastnosti:

9.1	Splošni podatki:
Izgled:	Bistra tekočina
Vonj:	Značilen, aromatičen
9.2	Podatki, pomembni za zdravje, varnost in okolje:
Vrelišče:	99-101°C
Tališče:	
Plamenišče:	> 5°C
Vnetljivost:	Lahko vnetljiva
Samovnetljivost:	n.a.
Eksplozivne lastnosti:	Za lahko aromatsko nafto: Spodnja meja: 0,8 vol.%; zgornja meja: 7 vol.% Za etil acetat: 2,2 vol.% 11 vol.%
Oksidativne lastnosti:	n.a.
Parni tlak:	Za lahko aromatsko nafto: 210-1.300 Pa pri 20°C Za etil acetat: 9,7 kPa pri 20°C
Relativna gostota:	0,873 – 0,877 kg/ dm ³
Topnost:	Se z vodo ne meša
Porazdelitveni koeficient:	/

10. Obstojnost in reaktivnost:

Stabilnost in reaktivnost:	Stabilen pri normalnih pogojih dela
-----------------------------------	-------------------------------------

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 5 od 8
Ime izdelka: P-17 ČISTILO za presušeno tiskarsko barvo	

Pogoji, ki se jim je potrebno izogniti:	Prisotnost odprtega ognja, toplota iskre.
Nezdružljive snovi:	Močni oksidanti in kisline, natrijev hidroksid, hidroksidi alkalijskih kovin.
Nevarni produkti razpada:	CO ₂ ; CO (pri gorenju)

11. Toksikološki podatki:

Akutna strupenost pri - vdihavanju - stiku s kožo - zaužitju	<p>Lahka aromatska nafta : LC₅₀ > 5 mg/l /4h etilacetat: LC₅₀ =1600 ppm (8 ur, podgana)</p> <p>V visokih koncentracijah lahko povzroči depresijo centralnega živčnega sistema, ki se izrazi z glavobolom, omotico in slabostjo; nepretrgano vdihavanje lahko povzroči nezavest in/ali smrt.</p> <p>Lahka aromatska nafta : LC₅₀ >2000 mg/l etilacetat: LC₅₀ = 18000 mg/ kg (zajec)</p> <p>Lahka aromatska nafta : LC₅₀ > 2000 mg/l etilacetat: LC₅₀ = 5620 mg / kg (podgana)</p> <p>Zelo majhne količine, ki pridejo v pljuča (z požiranjem ali bruhanjem) lahko povzročijo vnetje pluč (chemical pneumonitis).</p>
Draženje - kože: - oči:	<p>Lahko zmerno draži kožo. Ponavljajoč / trajen stik lahko povzroči razmaščenje kože, kar lahko povzroči dermatitis.</p> <p>Lahko povzroči težave, vendar ne poškoduje očesnega tkiva.</p>
Kancerogenost:	Omejen dokaz rakotvornega učinka. (Etilbenzen)
Mutagenost:	Pripravek ni razvrščen kot mutagen.
Strupeno za razmnoževanje:	Pripravek ni razvrščen kot strupen za razmnoževanje.
Preobčutljivost:	Po do sedaj znanih podatkih, pripravek ne povzroča preobčutljivosti.

12. Ekotoksikološki podatki:

Gibljivost:	Plava na vodi, delno odhlapi v toku enega dneva iz površja vode ali zemlje. Določena količina ostane dlje časa. Se adsorbira v zemlji in ni gibljiva. Če snov prodre v zemljo lahko onesnaži podtalnico.
Razgradljivost:	<p>Biološko razgradljiv, se slabo razgrajuje pri anaerobnih pogojih, hitro oksidira v zraku, razpolovna doba v okolju je manjša od enega dneva, v vodnih sistemih lahko povzroči znižanje količine kisika, BPK5 = 0,98 mgO₂/ mg (ksilen).</p> <p>BPK5 / KPK = 0,81 (etilacetat)</p> <p>100% po 28 dneh po OECD-test 301 D.</p>
Akumulacija:	<p>Bioakumulacija možna.</p> <p>log P OW = 0,73 (etilacetat)</p>
Kratkotrajni in dolgotrajni učinki na okolje:	Izlitje v pitno vodo povzroči njeno neuporabnost;

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 6 od 8
Ime izdelka: P-17 ČISTILO za presušeno tiskarsko barvo	

Strupenost::	<p>Ribe: strupeno, $1 < LC50 / EC50 / IC50 < 10 \text{ mg/l}$ (LAN:.) $LC50$ (96 ur) = 230 mg / l (EA)</p> <p>Nevretenčarji: strupeno, $1 < LC50 / EC50 / IC50 < 10 \text{ mg/l}$ (LAN:) $EC50$ (48 ur) = 154-717 mg/l / (EA) (Daphnia magna)</p> <p>Alge: strupeno, $1 < LC50 / EC50 / IC50 < 10 \text{ mg/l}$ (LAN) $IC50$ (48 ur) = 3300 mg/ l(EA)</p> <p>LAN: lahka aromatska nafta</p> <p>EA: Etilacetat</p>
---------------------	---

13. Odstranjevanje:

Izdelek:	<p>V skladu s Pravilnikom o ravnanju z odpadki – izdelek spada med zdravju škodljive in vnetljive kemikalije.</p> <p>Klasifikacija odpadka:</p> <p>Klas. št.: 07 01 04 ... (druga organska topila, pralne tekočine in matične lužnice).</p> <p>Nikdar izdelka odstranjevati skupaj s komunalnimi odpadki in ga stresati v vodotoke, kanalizacijo ali v tla. Odstranjuje se ga lahko le na organiziran način s fizikalno kemično obdelavo ali s sežigom pod kontroliranimi pogoji.</p> <p>Odpadek oddati pooblaščenemu zbiralcu odpadkov.</p>
Onesnažena embalaža:	<p>V skladu s Pravilnikom o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo ostanek v embalaži spada med zdravju škodljive in vnetljive kemikalije.</p> <p>Pravilno izpraznjena embalaža se lahko odstranjuje kot nenevarni odpadek</p>
Predpisi:	<p>Pravilnik o ravnanju z odpadki</p> <p>Pravilnik o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo.</p>

14. Transportni podatki:

ADR / RID / IMCA / IATA / :	ADR
UN številka:	1993 (Vnetljive tekočine n.d.n.)
Razvrstitveni kod:	F1
Razred:	3
Embalažna skupina:	III
Nalepka nevarnosti:	3
Koda za predore:	(D/E)

15. Zakonsko predpisani podatki / podatki o predpisih:

EC klasifikacija, črkovni znak, napisi za nevarnost, S in R (skupaj z besedilom), posebni predpisi:	
Razvrstitev:	Lahko vnetljivo, Zdravju škodljivo, Okolju nevarno.

Ime izdelka: P-17 ČISTILO za presušeno tiskarsko barvo

	Označevanje:	<p style="text-align: center;">F</p> <p>Lahko vnetljivo</p>	<p style="text-align: center;">Xn</p> <p>Zdravju škodljivo</p>	<p style="text-align: center;">N</p> <p>Okolju nevarno</p>
	Opozorila:	<p>R11 Lahko vnetljivo</p> <p>R37 Draži dihala.</p> <p>R65 Zdravju škodljivo: pri zaužitju lahko povzroči poškodbo pljuč</p> <p>R66 Ponavljajoča izpostavljenost lahko povzroči nastanek suhe ali razpokane kože.</p> <p>R67 Hlapi lahko povzročijo zaspanost in omotico.</p> <p>R51/53 Strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.</p>		
	Obvestila:	<p>S16 Hraniti ločeno od virov vžiga-ne kaditi.</p> <p>S23 Ne vdihavati plina/ dima/ hlapov/ aerosola</p> <p>S24/25 Preprečiti stik s kožo in očmi.</p> <p>S61 Ne izpuščati/odlagati v okolje. Upoštevati posebna navodila/varnostni list.</p> <p>S62 Po zaužitju ne izzivati bruhanja: takoj poiskati zdravniško pomoč in pokazati embalažo ali etiketo.</p>		
	Posebne določbe:	Ni		
	Predpisi / Standardi:	<p>Varnostni list je pripravljen v skladu z naslednjimi predpisi Republike Slovenije: Zakon o kemikalijah.</p> <p>Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi.</p> <p>Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov.</p>		
16. Druge informacije:				
	Pomen opozorilnih R stavkov iz poglavja 2 oz. 3:	<p>R10 Vnetljivo</p> <p>R11 Lahko vnetljivo.</p> <p>R20/21 Zdravju škodljivo pri vdihavanju in v stiku s kožo.</p> <p>R36 Draži oči.</p> <p>R37 Draži dihala.</p> <p>R38 Draži kožo.</p> <p>R65 Zdravju škodljivo: pri zaužitju lahko povzroči poškodbo pljuč.</p> <p>R 66 Ponavljajoča izpostavljenost lahko povzroči nastanek suhe ali razpokane kože.</p> <p>R 67 Hlapi lahko povzročijo zaspanost ali omotico.</p> <p>R51/53 Strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.</p>		

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 8 od 8
Ime izdelka: P-17 ČISTILO za presušeno tiskarsko barvo	

	Usposabljanje delavcev:	Skladno z zakonom o varnosti in zdravju pri delu.
	Priporočena ali omejena uporaba izdelka:	Uporaba v industrijske namene.
	Napotila:	Niso potrebna.
	Viri:	Varnostni listi dobaviteljev surovin. Uradni list RS, št.: 110/03, 16/08, 104/03, 35/05, 67/05, 84/06, 106/06, 34/08, 137/06, 53/07, 54/07, 9/05, 9/07; Uredba (ES) št.: 1907/06, Direktiva sveta št.: 67/548/EGS, Direktiva komisije št.: 2006/8/ES
	Glavne spremembe:	Zamenjava 2. in 3. točke in sprememba nazivov točk
<p>Podatki v tem spričevalu upoštevajo veljavne zakonske predpise, temeljijo na našem sedanjem znanju in izkušnjah ter služijo le opisu proizvoda glede varstvenih zahtev.</p>		